

Examining the Agency of Journalists and News Media in Shaping the Narrative on the Coronavirus Crisis in Iran

Mehdi Latifi Shirejini

PhD Student in Translation Studies, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

Mahmoud Afrouz *

Corresponding author: Assistant Professor, Department of English Language and Literature, University of Isfahan, Isafahan, Iran

Abstract

The Coronavirus emerged in China in late 2019, and its spread has significantly disrupted social, economic, and political situations on a global scale. This phenomenon presented institutions, organizations, and governments with a significant political opportunity, and the media served as one of the instruments utilized to advance the ideological agendas of various political actors. Underpinned by Baker's narrative theory, this study attempts to investigate the ideological intervention of translators in text translation, specifically as it relates to news texts related to the Coronavirus crisis. To attain this goal, the researcher collected 180 Persian news texts and their English translations from foreign news agencies' websites. Upon analyzing the data using Baker's framing strategies, it was established that the translator's role is critical during times of crisis. The translator's performance has the potential to steer society toward either stability or instability. Moreover, the study revealed that the translator's function in constructing or redefining societal and political identities has significant implications. Additionally, the study highlighted the importance of informing the audience about the translator's role in reconfiguring narratives around the Coronavirus crisis.

* Corresponding Author: m.afrouz@fgn.ui.ac.ir

How to Cite: Latifi Shirejini, M., Afrouz, M. (2023). Examining the Agency of Journalists and News Media in Shaping the Narrative on the Coronavirus Crisis in Iran, *Journal of New Media Studies*, 9(35), 319-347. DOI: 10.22054/nms.2022.55222.1044

1. Introduction

The Coronavirus crisis that emerged in China in late 2019 considerably impacted various aspects of society, as per studies by Wang et al. (2020). However, the disease's unfamiliarity and the presence of political and social factors impeded experts' understanding and made it difficult for them to arrive at a clear-cut conclusion, as per research conducted by Qi et al. (2020). The global crisis presented a vast realm of opportunity for exploitation by political players seeking to further their personal agendas. The news media, and particularly news translators, played a significant role in assisting these entities to achieve their ideological goals. Considering the aforementioned aspect of media exploitation, it can be argued that translation, being a crucial constituent of media, particularly the news media, faces the same level of control as other elements of media production (e.g., content creation) (Bielsa, 2007). Translation studies have been recently pivoted toward scrutinizing the impact of translation on politico-social relations and the decision-making process of translators. The role of translation in the power dynamics is deemed crucial and influenced by various factors that exert control over the flow of information throughout the entire translation process, from the selection of the text to its completion (e.g., Tymoczko, 2007; Vuorinen, 1995). The present study seeks to examine the ideological intervention of translators in the translation of news texts, as well as the influence of translation on political tensions brought on by the altered narratives around the Coronavirus crisis in Iran.

2. Review of related literature

According to Baker (2006), narratives are used as an approach to make sense of reality. Due to individuals' diverse comprehension of reality, their resulting narratives will also be unique. This suggests that everyone will have a distinct perception of events, which may be influenced by personal prejudices and perspectives. Moreover, as per Whooley (Whooley 2006), narratives function as a battleground for political contradictions, where opposing factions seek to establish their narrative as the most conspicuous one. As a result, narratives can be influenced by diverse factors, including power and ideology, to manipulate public opinions. However, power struggles are not confined to narratives alone. As emphasized by Baker (2006), within our communication-centric era, translation is also perceived as a

contributing factor in power struggles and plays a pivotal role in steering them. In sum, translation serves as a connection point between individuals from distinct cultures, religious communities, and ideological backgrounds. Furthermore, translation and narration are inextricably interwound, holding significant relevance. In fact, translation empowers narratives to gain prominence, expand their scope, and gain a global foothold. Baker's framework of translation review delineates four different framing strategies for manipulating and shaping the narrative of a specific event. These framing strategies, as detailed by Baker, encompass Temporal and Spatial Framing, Selective appropriation, Labeling, and Repositioning of the players involved. According to Baker (2010), analyzing narratives in translation studies aids in transcending conventional and theoretical approaches. Instead, this enables a greater emphasis on textual analyses that provide insightful information about the driving motivations of parties. Such contextualized observations facilitate a deeper comprehension of the political and social milieu of translation-induced interactions.

3. Methodology

A total of 180 Persian news texts and their English translations, sourced from Iranian and Western-supported foreign news agencies, were collected for the purpose of this study. While the Persian news texts were procured from Iranian agencies, the English translations were attributed to English-language news outlets. The corpus was analyzed via Baker's narrative theory (2006) and framing strategies, namely Selective appropriation, Labeling, Temporality, and Repositioning of participants, aimed at highlighting the relevance of translators' roles during crisis periods.

4. Data analysis

As outlined by Baker (2006), Spatial and Temporal Framing refers to the act of selecting a text and situating it within a particular temporal and positional context. According to Baker (2006), this approach promotes translation accuracy and allows the content to portray the narrative's sequence of events and establish strong connections between past occurrences and present scenarios. This perspective manifests markedly in news translation, particularly in instances where a coherent sequence of events enables translators to create a

strong continuum between previous occurrences and their narration of the event. The consecutive nature of the text adds to the clarity and fluency for the audience, fostering a holistic comprehension of its contents.

متن مبدأ	متن مقصد
<p>از دیروز تب داشتم و تست اولیه من آخر شب مثبت شد و از دیشب خود را در محلی ایزوله کردم. چند دقیقه پیش به من اطلاع دادند که تست نهایی مثبت شده است. درمان را آغاز می‌کنم و حال عمومی من خوب است. (ایرنا، ۹۸/۱۲/۶)</p>	<p>"I had a fever as of last night and my preliminary test was positive around midnight. I've isolated myself in a place since... and now I am starting medication.</p> <p>Mr Harirchi's positive test for Covid-19 was announced a day after he took part in a news conference, where he coughed occasionally and appeared to sweat heavily. (BBC, 25 February 2020)</p>

Foreign media extensively covered the issue of Iran's struggle against the Coronavirus outbreak. They highlighted the government's difficulties in managing the crisis and emphasized the infection of the Deputy Health Minister as a case in point. With the selective appropriation, the translators highlighted the probable source of virus transmission within the government delegation and the Ministry of Health. Additionally, the selected focus on the infection of the Deputy Health Minister could also hint at potential repercussions, including the possibility of more government officials contracting the virus and the situation worsening in crucial and sensitive areas, such as government centers.

5. Results

With international communication and translation gaining more importance, it has become evident that ideology and politics have a significant role in shaping the translation process. Particularly regarding the Coronavirus and its global reach and impact on various domains, including economics, policy, and social elements, the translation of relevant news texts is undoubtedly influenced by such underlying aspects. This study seeks to appraise the ideological involvement of translators in news texts translation and analyze the

1. TT back translation: I had a fever since yesterday, and my initial test was positive at the end of the night, and I isolated myself in a place since last night. A few minutes ago I was informed that the final test was positive. I start the treatment and my general condition is good. (IRNA News Agency)

resultant influence on the political tensions, via the restructuring of the context of the Coronavirus crisis in Iran.

The findings of this study revealed that news agencies, by employing their translators, modified the news material pertaining to the Coronavirus in Iran to align with their respective ideologies and political positions. These manipulations were carried out to present their claims and political agendas concerning the outbreak in Iran as an accurate representation of reality. However, the news professionals and translators affiliated with supporting entities endeavor to implement the agendas and policies of these bodies, thereby challenging the objective interpretation of the events. The findings demonstrate that news agencies and translators manipulate coronavirus news to align with their respective political agendas during the crisis. While the role of the translator is often deemed neutral, its actions are influenced by personal convictions, making the media narrative biased. Given the observations, it becomes clear that during emergencies, such as the spread of the Coronavirus, the media and translators adopt political goals. During such scenarios, it is therefore essential for the public to distinguish between narratives aligned with political agendas. Additionally, in some situations, decisions are taken on political grounds and the selection of specific words, sentences, or texts can steer the narrative in the favour or detriment of a particular faction, body, or establishment. Thus, educating the public regarding such matters holds immense relevance, as it can contribute to restoring social stability whenever a crisis erupts.

Keywords: News Translation, Ideology, Corona Disease, Narrative Theory, News Media.

رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف روایی از بیماری کرونا در ایران

دانشجوی دکتری مطالعات ترجمه، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

مهدی لطیفی شیره‌جینی

استادیار دانشگاه اصفهان، گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه علامه

محمود افروز*

طباطبائی، تهران، ایران

چکیده

اواخر سال ۲۰۱۹ ویروس کرونا^۱ در چین ظاهر شد. این بیماری در تمام دنیا شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را به شدت تحت تأثیر قرار داد. بدین ترتیب موقعیتی فراهم آمد تا جناح‌ها، سازمان‌ها و حکومت‌ها به دنبال بهره‌برداری سیاسی از شرایط به وجود آمده باشند. رسانه یکی از ابزارهایی بود که نهادهای مختلف سیاسی را در رسیدن به اهداف ایدئولوژیک یاری می‌رساند. حال این تحقیق در نظر دارد تا با استفاده از نظریه روایت^۲ مونا بیکر^۳، دخالت ایدئولوژیک مترجمین در ترجمه متون خبری و همچنین تأثیر ترجمه بر تنش‌های سیاسی به واسطه بازتعریف روایی از شرایط بیماری کرونا در ایران را مورد بررسی قرار دهد. به همین منظور ۱۸۰ متن خبری فارسی به همراه ترجمه انگلیسی آن‌ها از تارنماهای خبرگزاری‌های خارجی جمع‌آوری شدند. بعد از تحلیل داده‌ها به واسطه راهبردهای قاب‌بندی^۴ نظریه بیکر مشخص شد که نقش مترجم به هنگام بروز یک بحران بسیار مهم است و عملکرد مترجم می‌تواند جامعه را به سمت ثبات یا عدم ثبات اجتماعی سوق دهد. همچنین مشخص شد که نقش مترجم در ایجاد و یا بازتعریف هویت سیاسی و اجتماعی بسیار پررنگ است. بعلاوه ضرورت اطلاع مخاطب از نقش ترجمه و مترجم در بازتعریف روایی داستان از دیگر یافته‌های مهم این تحقیق بود.

کلیدواژه‌ها: ترجمه خبر، ایدئولوژی، بیماری کرونا، نظریه روایت، رسانه‌های خبری.

* نویسنده مسئول: m.afrouz@fgn.ui.ac.ir

1. COVID-19 Virus
2. Narrative theory
3. Mona Baker
4. Framing

مقدمه

وقتی اواخر سال ۲۰۱۹ سازمان بهداشت جهانی، شیوع بیماری همه‌گیر کرونا را اعلام کرد، کمتر کسی فکر می‌کرد که جهان قرار است چنین اتفاق غم‌انگیزی را تجربه کند. بیماری در ابتدا از شهر ووهان در چین شروع شد و توجه مسئولان سازمان بهداشت جهانی را به خود جلب کرد (Wang, Di, Ye & Wei, 2020). در کمتر از یک ماه این ویروس به اکثر کشورهای جهان سرایت کرد. در طول تاریخ بیماری‌های واگیر زیادی رخ داده‌اند اما اندک بیماری‌هایی تأثیرات و تلفاتی در این مقیاس داشته‌اند (Gu & Li, 2020). شاید افراد مسن در سراسر جهان قبلاً چنین رخدادی را تجربه کرده باشند، اما برای نسل جدید این بیماری یک تجربه تلخ و ناآشنا بود. در عرض چند ماه پس از شیوع بیماری، کشورهایی چون چین، ایتالیا، ایران و ایالات متحده به صدر جدول مبتلایان و تلفات انسانی بیماری کرونا در جهان رسیدند (Qi, Du, Liu, Zhao & Dong, 2020).

بیماری قدرت انتقال بالایی داشت و از طریق تماس نزدیک انسان‌ها، به راحتی سرایت می‌کرد. در نتیجه، شیوع گسترده ویروس به دغدغه و نگرانی اصلی مسئولان در چین و سایر کشورهای جهان تبدیل شد (Wang et al. 2020). مسئولان در سراسر جهان به این نتیجه رسیدند که باید خود را برای مقابله با یکی دیگر از بیماری‌های واگیردار تاریخ آماده کنند (Parnell, Widdop, Bond & Wilson 2020). بیماری در کمتر از چند ماه ساختار سیستم سلامت بسیاری از کشورها از جمله کشورهای بزرگ را به چالش کشید (Hussein, 2020). البته باید فشار روحی و روانی وارد بر جامعه را که ناشی از قرنطینه و محدودیت ارتباطی و اجتماعی بود به این موارد اضافه کرد (Wang et al. 2020). در ایران نیز همچون بسیاری از کشورهای جهان، مردم و متخصصان با شرایط جدید روبه‌رو بودند که قبلاً هرگز چنین شرایطی را تجربه نکرده بودند.

در چنین شرایطی نقش متخصصان در مواجهه با بحران کرونا بسیار مهم بود. از ابتدای شروع بیماری، در ایران نیز نبود امکانات کافی شرایط را برای متخصصان و افراد دخیل در مقابله با بیماری سخت کرده بود. تعداد زیاد مبتلایان از جمله چالش‌های متخصصان بود؛ اما

برداشت متخصصان از این بیماری ناشناخته نیز تحت تأثیر دغدغه‌های سیاسی و اجتماعی قرار داشت و ملاحظات اجتماعی-سیاسی تصمیم‌گیری را برای متخصصی سخت کرده بود (Qi et al., 2020). در این بین، رسانه یکی دیگر از مواردی بود که متخصصین را تحت فشار قرار داده بود. از آنجایی که رسانه نیز در خدمت حکومت‌ها، نهادها و احزاب سیاسی است، در نتیجه موقعیت برای بهره‌برداری سیاسی از این بحران فراهم بود.

رسانه برای بهره‌برداری از موقعیت به وجود آمده از ابزارهای زیادی استفاده می‌کرد که ترجمه یکی از آنها بود. از آنجایی که بحران به وجود آمده، جامعه بین‌الملل را تحت تأثیر قرار داده بود، در نتیجه مترجمین به بهترین شکل ممکن می‌توانستند از شرایط به وجود آمده به نفع سازمان، نهاد و یا کشور حامی بهره ببرند. در مورد ایران بحران کرونا این فرصت را به وجود آورده بود تا مترجمین نیز اهداف سیاسی خود را دنبال کنند. بازم به خاطر شرایط سیاسی و اجتماعی سال‌های اخیر، ترجمه در مانور سیاسی بحران کرونا در ایران نقش مهمی ایفا می‌کرد. حال با در نظر گرفتن این شرایط، تحقیق حاضر نیز در نظر دارد تا با استفاده از نظریه روایت و راهبردهای قاب‌بندی مطرح شده توسط بیکر (Baker, 2006)، دخالت ایدئولوژیک و سیاسی مترجمین در بحران کرونا را بررسی کند. همچنین بررسی تأثیر ترجمه بر تنش‌های سیاسی به واسطه بازتعریف روایی از شرایط بیماری در ایران یکی دیگر از اهدافی است که محققین در این مطالعه دنبال می‌کنند. در واقع این تحقیق به دنبال مطالعه اخبار مربوط به بیماری کرونا است تا از این طریق بهره‌برداری سیاسی از ترجمه اخبار مربوط به بیماری کرونا را بررسی کند.

رسانه، ترجمه و بحران کرونا

رسانه یکی از ابزارهای مهم در اطلاع‌رسانی به مردم است (Gralinski & Menachery, 2020). رسانه در ارسال اخبار مربوط به خطرات موجود از یک بحران نقش بسیار مهمی دارد. لذا بسته به درک افراد از بحران ممکن است فردی که رسانه را دنبال می‌کند با احساسات متفاوتی اعم از ترس، اضطراب، عصبانیت و ناراحتی مواجه شود (Jin, Pang, & Cameron, 2010)؛ بنابراین رسانه در اتخاذ اقدامات مقتضی و تصمیمات پیش از بحران

رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف ... : لطیفی شیره‌جینی و افروز | ۳۲۷

یک عامل بسیار مؤثر است. به هنگام بروز خطرات و بحران‌هایی مثل کرونا، شفافیت در اطلاع‌رسانی بهترین اقدام یک رسانه می‌تواند باشد و هیچ‌چیز نباید رسانه را از اطلاع‌رسانی آزاد و شفاف بازدارد (Fu & Zhu, 2020)؛ اما «در بیشینه موارد، باور به جریان آزاد اندیشه در رسانه، بیشتر به یک طنز شبیه است تا واقعیت استوار بر خرد و تجربه. به‌طور کلی، رسانه‌های گروهی در خدمت ایدئولوژی‌ها و ابزار جابه‌جایی ارزش‌ها، آرمان‌ها، هنجارها و مؤلفه‌های مطلوب صاحبان قدرت و ثروت هستند» (رضایی پناه و حاجیلو، ۱۳۹۲: ۲).

در رابطه با کرونا نیز نقش رسانه بسیار ناامیدکننده بود؛ چراکه در میانه بحران کرونا رسانه باید دنبال این می‌بود که به‌طور مؤثر و کارآمد اطلاعات مربوط به بحران موجود را به دست مردم برساند و تا حدودی از ترس و اضطراب آن‌ها بکاهد (Latif, Bashir, Komal & Tan, 2020)؛ اما به‌جای این کار، رسانه تا حدودی تنش‌های مربوط به شرایط بیماری را پوشش می‌داد که البته این قاعده هم در ایران و خارج از ایران صادق بود. تأثیر بیماری کرونا در زندگی مردم به نوع اطلاع‌رسانی به مردم از طریق رسانه‌ها بستگی داشت و متأسفانه رسانه‌ها و به‌خصوص شبکه‌های اجتماعی در مورد بیماری کرونا اطلاعات مهمی به مردم ارائه ندادند (Pennycook, McPhetres, Zhang, Lu & Rand, 2020). به‌طوری که بسیاری منشأ ویروس را آزمایشگاه‌های چینی معرفی کردند و تنش‌های موجود در این باره را شدت بخشیدند.

در چنین شرایط حساسی نقش اخبار و رسانه به حدی مهم است که می‌تواند تصمیم‌گیری بخش‌های دولتی و خصوصی را هم تحت تأثیر قرار دهد. لذا در شرایطی که به‌جای کمک‌های پزشکی و دارویی گزینه‌های دیگری از جمله قرنطینه و رعایت فاصله اجتماعی در دسترس هستند، ابزاری مثل رسانه و شبکه‌های اجتماعی باید در راستای کاهش ترس و اضطراب مردم فعالیت کنند و شرایط بحرانی حاصل از قرنطینه و فشار روانی آن را بکاهند (Depoux, Martin, Karafillakis, Preet, Wilder-Smith, & Larson, 2020). از طرفی افراد ممکن است در شرایطی همچون شرایط بیماری کرونا، بر

اساس اطلاعاتی که از رسانه‌ها به دست می‌آوردند دست به تصمیم‌گیری بزنند که این تصمیم‌گیری‌ها نیز در مواجهه با بیماری‌های واگیردار ممکن است عواقب گسترده‌ای داشته باشند (Basch, Hillyer, Meleo-Erwin, Mohlma, Cosgrove & Quinones, 2020). البته نباید منکر شد که برخی رسانه‌ها نیز در کاستن از ترس و اضطراب مردم به‌خوبی ایفای نقش کردند؛ اما برخی دیگر رسانه‌ها به دنبال بهره‌برداری سیاسی از شرایط به وجود آمده بودند.

اما همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد، رسانه به‌تنهایی نمی‌تواند کاری از پیش ببرد و هرگز به‌تنهایی تأثیرگذار نخواهد بود. رسانه برای دستیابی به اهداف خود و البته اهداف نهاد، سازمان یا جناح حامی، ابزارهای مختلفی دارد که یکی از این ابزارها ترجمه است. ترجمه به‌عنوان بخش مهمی از رسانه و به‌خصوص رسانه‌های خبری، به همان سبک و سیاقی سایر تولیدات رسانه‌ای کنترل می‌شود (Bielsa, 2007). به‌همین خاطر است که در سال‌های اخیر مطالعات ترجمه توجه خود را به نقش ترجمه در مناسبات سیاسی-اجتماعی و همچنین تصمیم‌گیری مترجمان معطوف کرده است. ترجمه در مناسبات قدرت نقش بسیار مهمی بازی می‌کند (Tymoczko, 2007) و تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که از ابتدای ترجمه یعنی انتخاب متن تا انتهای آن، فرآیند اطلاع‌رسانی را کنترل می‌کنند (Vuorinen, 1995).

معادل‌گزینی در ترجمه جایگاه ویژه‌ای دارد که البته، خود تحت تأثیر نوع راهبردی است که مترجم برمی‌گزیند (Afrouz, 2019). فرایند ترجمه نیز می‌تواند توسط ایدئولوژی بازیگران دخیل در این امر و اهداف سیاسی ایشان دستکاری شود و مخاطب را بر اساس خواسته‌های مشخص شده تحت تأثیر قرار دهد. به گفته نورد (Nord, 1997) ترجمه عملی هدفمند است و می‌تواند مخاطب هدف را متفاوت از مخاطب اصلی مورد خطاب قرار دهد. در برخورد با بحران کرونا در ایران نیز تنش‌های اجتماعی-سیاسی زیادی به وجود آمدند. نقش رسانه‌های بین‌المللی در کنترل این تنش‌ها قابل ملاحظه بود و در این بین ترجمه به‌عنوان یک عامل ارتباطی نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کرد.

ترجمه و نظریه روایت

در زندگی روزمره انسان‌ها ممکن است از یک اتفاق واحد روایات متعددی وجود داشته باشد. این موضوع برآمده از این حقیقت است که روایت نوع خاصی از تجربه جهان اطراف است که در آن یک فرد به‌عنوان عامل اجتماعی خود را در بافت یک روایت قرار می‌دهد (Somers & Gibson, 1994; Somers, 1997). یا به عبارتی روایت تکرار رخداد‌های اطراف هر آدمی است که از تناظر گفتمان با رویداد رخ داده در زمانی مشخص حاصل می‌شود (Labov, 1972)؛ بنابراین با در نظر گرفتن این موضوع که تجربه هر فرد از جهان اطراف مختص خود او است، می‌توان به این نتیجه رسید که روایت‌ها نیز متفاوت هستند؛ حتی اگر برآمده از رخدادی واحد باشند. به همین ترتیب بیکر (2006) معتقد است که روایت‌ها با تلاش ما برای درک واقعیت ساخته می‌شوند. لذا از آنجایی که درک افراد از یک واقعیت هرگز یکسان نیست، در نتیجه روایت‌های برآمده از برداشت انسان‌های مختلف نیز یکسان نخواهند بود. بدین معنی که هر کسی از اتفاق رخ داده تفسیری متفاوت خواهد داشت که در این تفسیر منافع و جهت‌گیری‌های شخصی نیز می‌توانند گنجانده شوند.

گذشته از این از آنجایی که جهان آکنده از روایت‌هایی است که ذهنیت انسان دنیای اطراف را شکل می‌دهند، پس روایت بهترین ابزار برای تحت تأثیر قرار دادن انسان‌ها است. در واقع روایت ابزاری مهم برای ایجاد، حفظ و دخالت در یک اختلاف برآمده از قدرت است، در نتیجه امکان استفاده‌های سیاسی و ایدئولوژیک از آن وجود دارد (Baker, 2006). همچنین از منظر سیاسی دیدگاه‌ها، ایدئولوژی و هویت یک فرد از طریق روایت قابل تشخیص هستند (Whitebrook, 2001). به گفته وولی (Whooley 2006) روایت نقطه تقابل تضادهای سیاسی است چرا که جناح‌های رقیب از هر جهت در تلاش هستند تا روایت خود را به‌عنوان روایت غالب بشناسانند؛ بنابراین ممکن است روایت برای القای یک خط فکری مشخص به مخاطب، تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله قدرت و ایدئولوژی باشد؛ اما منازعات قدرت فقط در قالب روایت شکل نمی‌گیرند. به گفته بیکر

(Baker 2006: 2) در جهانی که ارتباطات در آن نقش مهمی را ایفا می‌کنند ترجمه نیز بخشی از منازعات قدرت محسوب می‌شود و نقش مهمی در مدیریت منازعات قدرت ایفا می‌کند. به عبارتی، این ترجمه است که انسان‌ها را از فرهنگ‌های مختلف و با محدودیت‌های اعتقادی، مذهبی و سیاسی گرد هم می‌آورد؛ بنابراین رابطه روایت با ترجمه رابطه‌ای تنگاتنگ و مهم است. در واقع روایت برای اینکه تقویت شود، گسترش یابد و ماهیتی جهانی به خود بگیرد به ترجمه نیاز دارد. این رابطه به روایت این امکان را می‌دهد که از کانالی به نام ترجمه بر هر حوزه‌ای غالب باشد (Kaniklidou, 2018). از طرفی روایت نیز این امکان را به ترجمه می‌دهد که از یک داستان بر اساس منافع و ایدئولوژی خاص مجدداً در قالبی دیگر تعریف شود. به همین خاطر است که روایت و نقش آن در ترجمه در سال‌های اخیر توجه محققان زیادی را به خود جلب کرده است.

تحقیق در زمینه روایت پیشینه‌ای طولانی دارد. روایت در ابتدا در تحقیقات مرتبط با ادبیات مطرح شد و سپس در قرن بیستم حوزه‌های دیگر نیز به تحقیق در این مورد پرداختند. در دهه‌های اخیر، رشته‌هایی مانند علوم سیاسی، روانشناسی، نظریه‌های حقوقی، مطالعات جنسیتی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی پزشکی روایت را به عنوان یک مفهوم و نظریه مورد بررسی قرار داده‌اند (Hagström & Gustafsson, 2019: 389; Harding, 2012)؛ اما در مطالعات ترجمه روایت برای اولین بار در سال ۲۰۰۶ توسط بیکر وارد حوزه تحقیقاتی مطالعات ترجمه شد. بیکر در نظریه خود برای بررسی ترجمه‌ها چهار راهبرد قاب‌بندی را معرفی کرد که مترجمان با استفاده از این چهار راهبرد می‌توانند روایت موجود از اتفاقی واحد را به طرق مختلف دستکاری و مجدداً قاب‌بندی کنند. به گفته بیکر این راهبردها عبارت‌اند از: قاب‌بندی زمانی و مکانی^۱، اقتضای گزینش^۲، برجسب‌زنی^۳ و جانمایی مجدد شرکت‌کنندگان^۴. به گفته بیکر (Baker, 2010)، روایت در مطالعات ترجمه این امکان را برای ما فراهم می‌آورد تا از بررسی انتخاب‌های قدیمی و انتزاعی

-
1. Temporal and spatial framing
 2. Selective appropriation
 3. Labelling
 4. Repositioning of participants

فراتر برویم و بر متونی متمرکز شویم که امکان بررسی انگیزه بالقوه در متون را برای ما میسر می‌کنند و این امکان را برای ما فراهم می‌سازند که بافت سیاسی و اجتماعی تعامل از طریق ترجمه را هم ببینیم.

مطالعات پیشین

بعد از بیکر محققین بسیاری نظریه روایت را در تحقیقات خود به کار بردند. برای مثال هاردینگ^۱ (۲۰۱۲) در تحقیق خود، پس از بررسی کار بیکر، با استفاده از مثال‌های مختلف، به کارگیری و بسط این نظریه را مورد بررسی قرار داده است. وی برای این کار در تحقیق خود نظریه روایت را بر اساس نوع شناسی اصلاح‌شده روایت‌ها، ترکیب رویکردهای روایت‌شناختی و جامعه‌شناختی، سبک تحلیلی بینامتنی و تأکید بر اهمیت راوی‌ها و راوی‌های موقت در پیکربندی روایت‌ها، بسط داده است. همچنین در ادامه، در مورد چگونگی به کارگیری نظریه بسط داده‌شده در ترجمه متون و همچنین ترجمه شفاهی بحث و گفت‌وگو شده است.

کین و ژانگ^۲ (2017) از دیگر محققانی هستند که با استفاده از نظریه روایت سعی کرده‌اند تا تغییر ساختار متون ترجمه‌شده در اخبار مربوط به اسنودن^۳ را مورد بررسی قرار دهند. در این مطالعه محققین با جمع‌آوری پیکره‌ای دو زبانه از ۴۷ متن خبری از خبرگزاری‌های دولتی چین، کاربرد راهبردهای قاب‌بندی در ترجمه انگلیسی و چینی اخبار را بررسی کرده‌اند. در نهایت محققین به این نتیجه رسیده‌اند که با وجود اشتراک ایدئولوژی در میان خبرگزاری‌های چین، متون خبری ترجمه‌شده از نظر روایی دوباره قاب‌بندی شده‌اند. به عقیده این محققین از عوامل تعیین‌کننده در قاب‌بندی مجدد اخبار می‌توان به خواننده متن مقصد، شرایط سیاسی و موضع سیاسی آژانس اشاره کرد.

همچنین در مطالعه دیگری بلوری و بلوری (2019)، با تکیه بر نظریه روایت و راهبردهای قاب‌بندی بیکر، ترجمه‌های اخبار مرتبط با ایران در موسسه تحقیقات رسانه‌ای

1. Harding

2. Qin and Zhang

3. Snowden

خاورمیانه^۱ را مورد بررسی قرار داده‌اند. به گفته محققین هدف از این تحقیق بررسی چگونگی شکل‌دهی به روایت مدنظر موسسه در مورد تنش‌های سیاسی بین ایران و آمریکا بوده است. برای رسیدن به این هدف محققین از راهبرد اقتضای گزینش^۲ بهره برده‌اند تا بافت تفسیری ایجادشده توسط ترجمه برای خواننده‌ها مشخص شود. پس از تحلیل داده‌ها مشخص شده است که این موسسه برای ترجمه اخبار خود را از سخنان افرادی انتخاب می‌کند که غالباً میانه‌رو نیستند و موضعی سخت در قبال ایالات متحده اتخاذ می‌کنند.

همچنین شاهی و طالب‌نژاد (2014) با اشاره به روند رو به فزون استفاده از نظریه روایت در مطالعات ترجمه، نحوه استفاده از راهبرد برچسب‌زنی در ترجمه اسامی رقبای سیاسی را مورد بررسی قرار داده‌اند. برای این کار محققین داده‌های خود را که متون خبری ترجمه شده از انگلیسی به فارسی را شامل می‌شود، از وب‌سایت خبرگزاری‌های دولتی جمهوری اسلامی استخراج کرده‌اند. داده‌ها بر اساس نظریه روایت بیکر تجزیه و تحلیل شده‌اند. پس از بررسی داده‌ها مشخص شده است که جایگزینی اسامی در ترجمه وقتی رخ داده است که منافع ملی و بین‌المللی ایران در تضاد با منافع رسانه‌های خارجی قرار دارد. بدین ترتیب محققین به این نتیجه رسیده‌اند که ترجمه به‌هیچ‌عنوان نمی‌تواند مجرای ارتباطی خنثی باشد.

همان‌طور که مشاهده می‌شود، محققان زیادی نظریه روایت بیکر را به‌عنوان چهارچوب تحلیلی خود انتخاب کرده‌اند. همچنین هر کدام از این تحقیقات با استفاده از نظریه روایت به نتایج بسیار ارزشمندی نیز دست یافته‌اند که هم در حوزه رسانه و در حوزه مطالعات ترجمه می‌توانند بسیار مفید واقع شوند؛ اما در مقایسه با مطالعات انجام‌شده، آنچه تحقیق حاضر را از سایر تحقیقات متمایز می‌کند این است که در این تحقیق نقش ترجمه به‌عنوان عاملی تأثیرگذار در هنگام بروز بحران مورد بررسی قرار می‌گیرد. گذشته از این، در مطالعات قبلی، نظریه روایت بیکر در تحلیل گفتمان‌هایی به کار رفته‌اند که تضاد در آن‌ها کاملاً مشخص است. حال اینکه در این تحقیق در ظاهر همه ترجمه‌ها به موضوعی

1. Middle East Media Research Institute (MEMRI)

2. selective appropriation

واحد می‌پردازند و هدف خود را اطلاع‌رسانی در مورد کرونا معرفی می‌کنند و این در حالی است که ترجمه‌ها اکثراً برآمده از یک ایدئولوژی هستند.

روش پژوهش

همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد تحقیق حاضر در نظر دارد تا دخالت ایدئولوژیک مترجمین در ترجمه متون خبری و همچنین تأثیر ترجمه بر تنش‌های سیاسی به واسطه بازتعریف روایی از شرایط مربوط به بیماری کرونا را به تصویر بکشد. یکی از اصطلاحاتی که در بررسی روایی متون ترجمه‌شده به‌طور متداول استفاده می‌شود اصطلاح قاب‌بندی است. این اصطلاح در حوزه‌های مختلف از جمله در ادبیات کاربرد بسیار دارد. در مطالعات ترجمه نیز بیکر (2006) برای تجزیه و تحلیل متون ترجمه‌شده از راهبردهای قاب‌بندی بهره می‌گیرد. لذا در این تحقیق نیز برای رسیدن به اهداف مدنظر ۱۸۰ متن خبری فارسی به همراه ترجمه انگلیسی آن‌ها انتخاب شدند. این متون خبری توسط رسانه‌های خارجی از فارسی به انگلیسی ترجمه‌شده بودند. پس از جمع‌آوری داده‌ها، اخبار ترجمه‌شده با استفاده از راهبردهای قاب‌بندی نظریه روایت بیکر (2006) تجزیه و تحلیل شدند. در تجربه و تحلیل داده‌ها، در پانویس، ترجمه جملات انگلیسی الحاقی به متن خبری، آورده شد. همچنین برای روشن‌تر شدن نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها، در ادامه، چگونگی استفاده از راهبردهای مذکور توضیح داده شد.

تحلیل داده‌ها

این بخش در نظر دارد تا برای روشن‌تر شدن نحوه دستکاری روایت به واسطه مترجمین خارجی، چگونگی دستکاری ایدئولوژیک روایت توسط مترجمین را مورد بررسی قرار دهد. به همین منظور، برای تحلیل داده‌ها در اخبار ترجمه‌شده از فارسی به انگلیسی از راهبردهای قاب‌بندی بیکر استفاده شده است که عبارت‌اند از قاب‌بندی زمانی و مکانی، اقتضای گزینش، برجسب‌زنی و جانمایی مجدد شرکت‌کنندگان.

قاب‌بندی زمانی و مکانی

به گفته بیکر (112: 2006) قاب‌بندی مکانی و زمانی «به انتخاب یک متن و قرار دادن آن در یک بافت زمانی و مکانی اشاره دارد». بیکر (2006) معتقد است با این کار ترجمه روایتی را که خود توصیف می‌کند بیشتر و واضح‌تر به تصویر می‌کشد و کمک می‌کند که بتوانیم میان آنچه رخ داده و آنچه در زندگی ما رخ می‌دهد، به‌خوبی رابطه برقرار کنیم. در ترجمه اخبار این موضوع بیشتر از سایر متون به چشم می‌خورد. در واقع توالی اتفاقات این امکان را به مترجم می‌دهد که مترجم بتواند در روایت خود از یک اتفاق، بین آنچه قبلاً رخ داده با آنچه در حال رخ دادن است ارتباط برقرار کند.

مثال ۱

متن مقصد	متن مبدأ
"I had a fever as of last night and my preliminary test was positive around midnight. I've isolated myself in a place since... and now I am starting medication. Mr Harirchi's positive test for Covid-19 was announced a day after he took part in a news conference, where he coughed occasionally and appeared to sweat heavily ¹ . (BBC, 25 February 2020)	از دیروز تب داشتم و تست اولیه من آخر شب مثبت شد و از دیشب خود را در محلی ایزوله کردم. چند دقیقه پیش به من اطلاع دادند که تست نهایی مثبت شده است. درمان را آغاز می‌کنم و حال عمومی من خوب است. (ایرنا، ۹۸/۱۲/۶)

یکی از موضوعات مهمی که رسانه‌ها خارجی به‌طور وسیع در خبرهای خود پوشش دادند ابتلای مقامات ایرانی به بیماری کرونا بود. چراکه با این کار رسانه‌های خارجی می‌توانستند کنترل شرایط به‌واسطه دولت ایران را غیرممکن جلوه دهند. در این مثال نیز ابتلای معاون وزیر بهداشت به بیماری کرونا پوشش داده شده است؛ اما همان‌طور که مشخص است پس از ترجمه سخنان معاون وزیر بهداشت، به مصاحبه و کنفرانس مطبوعاتی روز گذشته وی اشاره شده است که در جمع حاضرین سخنرانی می‌کرد و شرایط جسمی مناسبی نداشت.

۱. نتیجه مثبت آزمایش کرونای آقای حریرچی یک روز پس از حضور وی در نشست خبری اعلام شد، که وی در آنجا گه‌گاهی سرفه می‌کرد و به نظر شدیداً عرق کرده بود.

رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف ... : لطیفی شیره‌جینی و افروز | ۳۳۵

درواقع مترجم با این کار سعی کرده منشأ انتقال ویروس را خود اعضای هیئت دولت و وزارت بهداشت نشان دهد. گذشته از این انعکاس احتمال ابتلای مسئولین بیشتر و همچنین بحرانی شدن شرایط حتی در نقاط حساس کشور از جمله در مراکز دولتی از دیگر اهداف این ترجمه می‌تواند باشد.

مثال ۲

متن مقصد	متن مبدأ
"The 'surprising decision' to reopen schools would no doubt lead to an increased burden on the country's medical workers. When an epidemic hit, schools are the first places that should be closed and the last to be reopened. In a letter on Saturday to the Minister of Education, IMC President Mohammad Reza Zafarqandi said that while Iranian provinces remain on "Red Alert," reopening schools runs against common sense ¹ (Radiofarda, 06 September 2020).	تصمیم غیرمنتظره هر چه هست با شرایط خطیر بیماری کرونا و سلامت دانش آموزان و خانواده آن‌ها سازگاری ندارد و یقیناً موجب تحمیل بیماران بیشتر بر جامعه پزشکی، پرستاری و کادر درمان خواهد شد جناب آقای وزیر از نظر علوم اپیدمیولوژی و بهداشت در شرایط همه گیری بیماری‌های واگیر اولین محل‌هایی که باید تعطیل شوند مدارس و آخرین محل‌هایی که بازگشایی می‌شوند مدارس هستند (ایسنا، ۹۹/۳/۱۸)

یکی از موضوعات حساس در روزهای منتهی به فصل پاییز، بازگشایی مدارس بود که البته فرصت مانور رسانه‌ای را نیز فراهم آورد. از آنجایی که رسانه‌های خارجی از روز اول سعی داشتند که مدیریت مقابله با بیماری در ایران را ناکارآمد نشان دهند، در این مثال نیز سعی بر این شده است تا مدیریت شرایط این بار با بازگشایی مدارس و مراکز آموزشی به چالش کشیده شود. در مثال بالا مترجم نه تنها سخنان یکی از مسئولان ایرانی در رابطه با بازگشایی مدارس را ترجمه کرده است، بلکه برای اثبات ادعای رسانه مبنی بر تصمیم نادرست مسئولان ایرانی سخنان چند روز پیش مقام دیگر ایران را هم در خیر خود آورده است. با این کار حتی اگر سخنان مسئولان ایرانی در راستای مدیریت شرایط باشد، آنچه مترجم به

۱. روز شنبه آقای محسن ظفرقندی، رئیس سازمان نظام پزشکی در نامه‌ای به وزیر آموزش و پرورش گفته بود که در مناطق قرمز بازگشایی مجدد مدارس بر خلاف عقل سلیم است.

تصویر کشیده تضاد افکار و تضاد تصمیم‌های مدیریتی است.

مثال ۳

متن مقصد	متن مبدأ
[...] an average of 672,000 illegal foreign nationals in Iran are "deported from every year," and that those who re-enter the country are being kept in camps for a more extended period.	سالانه ۶۷۲ هزار نفر به صورت میانگین تبعه غیرمجاز که در کشور هستند طرد می‌شوند و افرادی که تکراری وارد می‌شوند مدت اضافه‌تری در اردوگاه‌ها نگهداشته می‌شوند.
Earlier on August 23, Zolfaqari had claimed that all foreign nationals infected with coronavirus would receive medical treatment free of charge in Iran ¹ (Radiofarda, September 02, 2020)	در ح (خبرگزاری صداوسیما، ۹۹/۶/۱۱)

در میانه بحران کرونا یکی از موضوعاتی که فرصت را برای بهره‌برداری سیاسی رسانه‌های خارجی نحوه مدیریت حضور اتباع خارجی در ایران بود. درحالی‌که مقامات ایرانی چندین بار قول رسیدگی به اتباع سایر کشورها را دادند، اما رسانه‌ها خارجی سعی داشتند تا اقدامات مسئولان ایرانی را ناکافی و ناکارآمد نشان دهند. در این مثال نیز یکی از مقامات ایرانی در مورد حضور غیرقانونی اتباع خارجی در ایران و نحوه حضور آن‌ها در کمپ و در دوران شیوع بیماری را توضیح داده است؛ اما در ترجمه برای اثبات ادعای رسانه، مترجم برای اینکه اقدامات دولت جمهوری اسلامی و مقامات ایرانی را به چالش بکشد، به سخنان چند وقت پیش همان مقام ایرانی اشاره کرده است. در واقع هدف از این کار، نشان دادن تناقض مورد ادعای رسانه خارجی در گفتمان مسئولان ایرانی است.

اقتضای گزینش

طبق تعریف بیکر (2006: 114)، «اقتضای گزینش دو الگوی حذف و اضافه را شامل می‌شود و هدفش سرکوب، برجسته‌سازی یا بسط دادن جوانب خاصی از روایتی است که

۱. قبلاً در ۲ شهریور ذوالفقاری مدعی شده بود که همه اتباع خارجی مبتلا به ویروس کرونا تحت درمان قرار خواهند گرفت.

رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف ... : لطیفی شیره‌جینی و افروز | ۳۳۷

در گفتار یا متن مبدأ و یا در روایتی بزرگ‌تر از خود نهفته است». در ترجمه اخبار این راهبرد به مترجم اجازه می‌دهد تا رویدادهایی مشخص را انتخاب کند که با ایدئولوژی مدنظر وی همخوانی دارند و سیاست مدنظر رسانه را توجیه می‌کنند.

مثال ۴

متن مبدأ	متن مقصد
*** کاری که ما به دنبال آن هستیم، ایجاد CDC یا مرکز مراقبت و کنترل بیماری‌ها است که تا امروز در کشور چنین ساختاری وجود نداشته (ایسنا، ۱۳۹۹/۲/۱۱)	Meanwhile, he disclosed that Iran was set to copy the U.S. Center for Disease Control (CDC) ¹ . "What we are vigorously after is the establishment of a CDC, which has never existed before in the country", Namaki maintained on Thursday, April 30. (Radiofarda, May 1, 2020)

در این مثال اقدامات مقامات ایرانی در مقابله با بیماری کرونا پوشش داده شده است. همان‌طور که در مثال نیز مشخص است، خبر پوشش داده‌شده مربوط به تأسیس یک مرکز مراقبت و کنترل بیماری‌های واگیر است؛ اما مترجم قبل از ترجمه، برای تحت تأثیر قرار دادن مخاطب و بازتعریف روایت بر اساس اهداف مشخص، خود روایتی را مطرح می‌کند مبنی بر اینکه مرکز تأسیس شده در ایران کپی مرکز موجود در ایالات متحده است. با این جمله در واقع نه تنها روایت مسئولان ایرانی از اقدامات صورت گرفته تحت تأثیر قرار می‌گیرد، بلکه ارزش اقدام انجام‌شده نیز زیر سؤال می‌رود.

۱. در عین حال وی فاش کرد که ایران قصد دارد از یک مرکز مشابه مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌های ایالات متحده تأسیس کند.

مثال ۵

متن مقصد	متن مبدأ
Iran's economy has shrunk by only 3 percent as a result of the coronavirus pandemic, while the economy of most countries have contracted by up to 20 percent. Rouhani made the claim while economic assessment by Iranian and foreign analysts show that the Iranian economy is suffering from a nearly 50 percent budget deficit, a high unemployment rate and a rising double-digit inflation that varies between 30 to 40 percent at various. ¹ (Radiofarda, August 23, 2020)	در حالی که اقتصاد بسیاری از کشورهای بزرگ دنیا تا ۲۰ درصد کوچک شد اما اقتصاد ایران در برابر مشکلات ناشی از شیوع کرونا تنها ۳ درصد آسیب دید (ایسنا، ۱۳۹۹/۶/۲)

این مثال اخبار مربوط به سخنان رئیس‌جمهور ایران در مورد شرایط اقتصادی دوران کرونا را پوشش داده است. یکی از موضوعاتی که در دوران شیوع بیماری کرونا تنش‌های بسیاری را به دنبال داشت، شرایط اقتصادی ایران بود. در این مثال، رئیس‌جمهور سعی کرده است شرایط اقتصادی را مثبت توصیف کند. این در حالی است که در ترجمه انگلیسی، مترجم علاوه بر ترجمه سخنان رئیس‌جمهور، به آمار و ارقامی متفاوت با گفته‌های رئیس‌جمهور اشاره کرده است.

مثال ۶

متن مقصد	متن مبدأ
"This rumor that in Tehran or other cities businesses and shops will be quarantined is not happening," By Monday, Mr. Rouhani appeared to have dissuaded the military from imposing strict rules. But local authorities defied him, independently closing provinces and several cities ² (nytimes, March 17, 2020).	اینکه شایع شده در تهران یا بعضی شهرها برخی فروشگاه‌ها و برخی مشاغل قرنطینه هستند، اصلاً چنین چیزی وجود ندارد (دوشنبه ۲۶/۹۸/۱۲/ ***

۱. روحانی در حالی این ادعا را مطرح کرده است که ارزیابی اقتصادی تحلیلگران ایرانی و خارجی نشان می‌دهد که اقتصاد ایران دچار کسری بودجه نزدیک به ۵۰ درصد، نرخ بیکاری بالا و تورم دو رقمی فزاینده بین ۳۰ تا ۴۰ درصد است.

۲. به نظر می‌رسد که آقای روحانی روز دوشنبه ارتش را از وضع قوانین سختگیرانه منصرف کرده است؛ اما مقامات محلی از وی سرپیچی کرده‌اند و به طور مستقل استان‌ها و چندین شهر را بسته‌اند.

رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف ... : لطیفی شیره‌جینی و افروز | ۳۳۹

در این مثال، رویکرد دولت جمهوری اسلامی در قبال قرنطینه شهرها در دوران کرونا پوشش داده شده است. همان‌طور که در مثال مشخص شده است رئیس‌جمهور در سخنان خود منتفی بودن موضوع قرنطینه را مطرح می‌کند؛ اما در متن خبر انگلیسی علاوه بر ترجمه سخنان رئیس‌جمهور توضیحاتی نیز اضافه شده است که سعی دارد موضع مسئولان در استان‌های کشور را مخالفت با عدم اعمال قرنطینه به تصویر بکشد. در واقع روایت رئیس‌جمهور تحت کنترل بودن شرایط را می‌رساند؛ اما در ترجمه سعی شده است با اضافه کردن قسمت مشخص شده روایتی متضاد ارائه شود.

برچسب‌زنی

طبق نظر بیکر (2006: 122)، برچسب‌زنی یک فرآیند گفتمان محور است که برای شناخت افراد، گروه‌ها، حوادث و سایر عناصر کلیدی بر استفاده از کلمات، عناصر کلامی یا جمله‌واره استوار است. در واقع برچسب‌زنی ابزاری است برای مترجم که وی را قادر می‌سازد هویت شرکت‌کنندگان در تعامل را مجدداً بر اساس یکی ایدئولوژی مشخص بازسازی کنند. در واقع با برچسب‌زنی است که مترجم می‌تواند یکی شخصیت و یا رویداد را بر اساس دیدگاه خود مثبت، خنثی یا منفی نشان دهد.

مثال ۷

متن مقصد	متن مبدأ
IRGC's commander-in-chief, Maj-Gen Hossein Salami, said the force had taken "a major step in promoting the scope of [its] strategic information capabilities." ¹ "Today, we are looking at the Earth from the sky, and it is the beginning of the formation of world power" ² (BBC, 22 April 2020)	ما در عرصه گسترش قلمرو و توان اطلاعاتی راهبردی به یک جهش دست یافتیم. امروز ما می‌توانیم جهان را از فضا رؤیت کنیم و این به معنای گسترش اطلاعات راهبردی نیروی دفاعی قدرتمند سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است (خبرگزاری فارس ۳/۲/۱۳۹۹)

۱. سرلشکر حسین سلامی، فرمانده کل سپاه گفت که این نیرو «گامی اساسی در ارتقای توانایی‌های اطلاعاتی استراتژیک [خود] برداشته است».

۲. امروز، ما از آسمان زمین را رویت می‌کنیم و این آغاز تشکیل یک قدرت جهانی است.

بعد از شیوع کرونا در ایران سپاه پاسداران جمهوری اسلامی اولین ماهواره نظامی خود را به فضا پرتاب کرد. رسانه‌ها و مقامات خارجی در انتقاد از جمهوری اسلامی مدعی شدند که حکومت ایران به جای در اولویت قرار دادن سلامت مردم به دنبال اهداف نظامی و افزایش قدرت جهانی و منطقه‌ای خود است. در این مثال نیز سخنان یکی از فرماندهان ارشد جمهوری اسلامی در رابطه با ماهواره نظامی ایران پوشش داده شده است؛ اما همان‌طور که در متن مشخص شده، فرمانده سپاه در سخنان خود این اقدام را در راستای تقویت نیروی دفاعی توصیف کرده است. این در حالی است که در متن مقصد نیروی دفاعی «the formation of world power» به معنای تشکیل قدرت جهانی ترجمه شده است. در واقع، این اقدام در راستای تأیید روایتی است که رسانه دنبال می‌کند. همچنین با این ترجمه، ماهیت دفاعی بودن اقدامات ایران زیر سؤال می‌رود و به مخاطب این گونه القاء می‌شود که دنبال کردن اهداف نظامی بر سلامت مردم مقدم است.

مثال ۸

متن مقصد	متن مبدأ
A member of the clerical regime's parliament, Bahram Parsai, said: "The reality goes beyond the [official] statistics... and if the world does not rush to the aid of our selfless doctors and medical staff, we will all be lost." ¹ (ncr-iran, 6th March 2020)	اگر جهان، به یاری پزشکان فداکار و کادر درمانی از جان گذشته ما نشتابد، همه زیان می‌کنیم. به همین دلایل واقعیت فراتر از آمارهاست (همشهری، دوشنبه ۹۸/۱۲/۱۲)

در این مثال، خبر منتشر شده سخنان یکی از نمایندگان مجلس ایران در مورد شرایط بیماری کرونا در ایران را پوشش می‌دهد. رسانه منتشرکننده این خبر یکی از رسانه‌های تحت حمایت ایالات متحده است که موضعی مخالف با جمهوری اسلامی دارد. در این مثال نیز همان‌طور که مشخص شده است، مترجم در معرفی نماینده ایران، واژگانی را به کار برده است که متضاد با ماهیت مردمی حکومت جمهوری اسلامی است و حکومت را به یک قشر خاص محدود می‌کند.

۱. بهرام پارسایی، یک عضو مجلس رژیم آخوندی گفت: «واقعیت فراتر از آمار [رسمی] است ... و اگر دنیا به کمک پزشکان و پرستاران فداکار ما نشتابد، همه ما ضرر خواهیم کرد.»

جانمایی مجدد شرکت‌کنندگان

این راهبرد برای بیکر (2006: 132) «جنبه‌ای از رابطه‌مندی» را دارا است و به نحوه جانمایی شرکت‌کنندگان توسط دیگران و یا خودشان در یک تعامل مربوط می‌شود. حال این جانمایی ممکن است در ارتباط افراد با یکدیگر به تصویر کشیده شود یا در ارتباط با افراد مرتبط با روایت.

مثال ۹

متن مقصد	متن مبدأ
Iran's government spokesman Ali Rabeie said "in case of a long-term shutdown, some 4 million people could be out of work ¹ (Reuters, Apr 11, 2020)"	اگر مداخله نکنیم و نتوانیم به موقع طرح فاصله‌گذاری فیزیکی هوشمند را دنبال کنیم، سپس با یک بیکاری حدود ۴ میلیون نفری هم روبرو خواهیم بود. (ایرنا ۲۵ فروردین ۱۳۹۹).

در دوران کرونا یکی از مشکلات و چالش‌های اساسی برای کشورهای درگیر با بیماری، بیکاری و رکود اقتصادی ناشی از شرایط به وجود آمده در دوران بیماری کرونا بود. در این مثال، سخنگوی دولت شرایط بیکاری در دوران کرونا را تشریح می‌کند. طبق خبر فارسی، سخنگوی دولت چنین مطرح می‌کند که اگر دولت در کنترل شرایط مداخله نکند و اقدام مناسبی انجام ندهد کشور با بیکاری چهار میلیون نفر مواجه خواهد بود؛ اما در روایت خبر انگلیسی، نقش دولت در کنترل شرایط حذف شده است و در ترجمه تعطیلی بلندمدت جایان را گرفته است. در واقع روایت خبر ترجمه شده برای دولت در امر کنترل بحران کرونا هیچ جایگاهی قائل نیست.

۱. علی ربیعی، سخنگوی دولت ایران گفت: «در صورت تعطیلی طولانی مدت، ممکن است حدود ۴ میلیون نفر بیکار شوند.»

مثال ۱۰

متن مقصد	متن مبدأ
A relatively heavy attack by a combination of flu and coronavirus is expected in the fall and winter" ¹ (Radiofarda, May 1, 2020)	برآورد ما و همکارانمان این است که در پاییز و زمستان شاهد حمله نسبتاً سنگین هم‌زمان کووید ۱۹ و آنفلوآنزا باشیم و باید برای آن زمان خودمان را به شدت آماده کنیم (خبرگزاری تسنیم ۱۱/۲/۹۹)

یکی از موضوعاتی که مقامات ایرانی از اوایل تابستان و حتی بهار در مورد آن صحبت می‌کنند، شرایط بیماری در دوران کرونا است. در این مثال نیز مقام ایرانی در روایت خود با شرایط بیماری در پاییز را تشریح می‌کند و از لزوم آمادگی دولت در پاییز سخن می‌گوید؛ اما در ترجمه انگلیسی نقش دولت در روایت مطرح شده در مورد آماده شدن دولت ایران برای مقابله با بیماری، حذف شده است.

مثال ۱۱

متن مقصد	متن مبدأ
Iran's economy has shrunk by only 3 percent as a result of the coronavirus pandemic, while the economy of most countries have contracted by up to 20 percent. Dejpasand said that the pandemic "has adversely affected 15 percent of Iran's Gross Domestic Product," adding that "in this situation, the country cannot have access to all of its resources even the economy was not badly affected by US sanctions." ² (Radiofarda, August 23, 2020)	در حالی که اقتصاد بسیاری از کشورهای بزرگ دنیا تا ۲۰ درصد کوچک شد اما اقتصاد ایران در برابر مشکلات ناشی از شیوع کرونا تنها ۳ درصد آسیب دید (ایسنا، ۱۳۹۹/۶/۲)

این مثال روایت رئیس‌جمهور ایران از شرایط اقتصادی ایران در دوران کرونا را پوشش

۱. انتظار می‌رود در پاییز و زمستان شاهد یک حمله نسبتاً شدید توسط ترکیبی از آنفلوآنزا و ویروس کرونا باشیم.
۲. دژپسند گفت: «بیماری کرونا به ۱۵ درصد تولید ناخالص داخلی آسیب زده است. وی افزود در این شرایط حتی اگر اقتصاد هم تحت تأثیر تحریم‌های آمریکا نباشد، همچنان دسترسی به همه منابع امکان‌پذیر نیست.

رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف ...؛ لطیفی شیره‌جینی و افروز | ۳۴۳

می‌دهد. همان‌طور که در متن خبر مشخص شده است، طبق روایت مطرح‌شده، رئیس‌جمهور ایران اقتصاد ایران را با اقتصادهای کشورهای بزرگ مقایسه کرده و معتقد است که اقتصاد ایران در مقایسه با این کشورهای شرایط مطلوبی دارد؛ اما در روایت ترجمه‌شده، مترجم علاوه بر ترجمه سخنان رئیس‌جمهور، به روایتی از دیگر مقام ایرانی اشاره کرده است و با جانمایی یک شخصیت در بطن روایت رئیس‌جمهور سعی کرده است سخنان وی را به چالش بکشد.

نتیجه‌گیری

در طول دوره بیماری کرونا در جهان، رسانه‌ها و به‌خصوص رسانه‌های خبری نقش مهمی در کنترل اجتماع و شرایط اجتماعی ایفا کردند. در واقع، بخش اعظم قوانین اجتماعی دوران کرونا و اصول بهداشتی مرتبط با بیماری به‌واسطه رسانه‌ها به دست مردم رسید. علاوه بر این، درک شرایط موجود در جامعه و جهان نیز تنها به‌واسطه رسانه و به‌خصوص رسانه‌های خبری میسر بود؛ اما مأموریت رسانه در دوران کرونا را به‌هیچ‌وجه نمی‌توان فقط به اطلاع‌رسانی محدود کرد. چراکه اهداف ایدئولوژیک و سیاسی همیشه بخشی از رسالت رسانه هستند. امروزه با جهانی‌شدن ارتباطات، ترجمه نیز بخش جدایی‌ناپذیر رسانه به حساب می‌آید و می‌توان تأثیر ایدئولوژی و سیاست را در ترجمه نیز دنبال کرد. با توجه به حساسیت موضوع بیماری کرونا و تأثیراتی که این بیماری بر شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی جامعه داشت، ترجمه متون خبری مرتبط با کرونا هم نمی‌تواند از این قاعده مستثنی باشد. لذا هدف از این تحقیق، بررسی چگونگی دخالت ایدئولوژیک مترجمین در ترجمه متون خبری و همچنین تأثیر ترجمه بر تنش‌های سیاسی به‌واسطه بازتعریف روایی از شرایط مربوط به بیماری کرونا در ایران بود.

همان‌طور که در این تحقیق نیز نشان داده شد، خبرگزاری‌ها به‌واسطه مترجمین وابسته، خبرهای مربوط به بیماری کرونا در ایران را در راستای ایدئولوژی و سیاست خود تغییر دادند. این کار انجام شد چراکه سازمان‌ها، حکومت‌ها و نهادهای سیاسی قصد داشتند به ادعاها و اهداف سیاسی خود در مورد شرایط شیوع بیماری کرونا در ایران رنگ و بوی

واقعیت ببخشند. از طرفی مترجمین و رسانه هم که در خدمت یکی نهاد یا سازمان حامی قرار دارند، سعی می‌کنند سیاست‌های نهاد یا سازمان را عملی سازند؛ بنابراین مشخص می‌شود که در مواقع بحرانی همانند شیوع بیماری کرونا نیز رسانه و مترجمین به دنبال اهداف سیاسی هستند. لذا مخاطبین در مواقع بحرانی باید روایت‌هایی را که توأم با اهداف سیاسی هستند تشخیص بدهند. همچنین در برخی موارد انتخاب‌ها بر اساس اهداف سیاسی صورت می‌گیرد و انتخاب یک واژه، جمله و یا متن می‌تواند روایت و البته افکار عمومی را از اساس به نفع یا ضرر یک جناح، سازمان یا نهاد تحت تأثیر قرار دهد؛ بنابراین اهمیت احاطه مخاطب بر این مسائل می‌تواند در زمان وقوع بحران به ثبات شرایط اجتماعی کمک کند. برای مثال در خبرهای منتشرشده، مترجمین سعی داشتند تا شرایط بیماری در ایران را بسیار وخیم‌تر از سایر نقاط جهان نشان دهند و این در حالی است که در برخی از کشورهای حامی این رسانه‌ها، شرایط شیوع بیماری بسیار حادتر از ایران است. لذا مخاطب اگر در چنین شرایطی بر جوانب ایدئولوژیک و سیاسی رسانه و خبر منتشرشده آگاه باشد، قطعاً مدیریت شرایط بهتر خواهد بود. البته باید در نظر داشت که هرچند این موارد در مورد همه رسانه‌ها و مترجمین صدق نمی‌کنند، اما دستکاری روایت بخشی از ترجمه متون خبری و محتوای رسانه‌ای است.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Mehdi Latifi Shirejini

Mahmoud Afrouz

<http://orcid.org/>

<http://orcid.org/>

منابع

رضایی پناه، امیر؛ حاجیلو، محمدحسین. (۱۳۹۲). «واکاوی نقش رسانه‌های اسرائیل در بازتولید ایدئولوژی نژادپرستی صهیونیسم». *پژوهش‌های راهبردی سیاست*، ۲ (۵): ۱۹۶-۱۶۳.

References

- Afrouz, M. (2019). How Different Muslim Translators Render *the Holy Qur'an* into English? The Case Study of Sunni, Shia and "neither Sunni nor Shia" Translators. *SKASE Journal of Translation and Interpretation*, 12(1). 1-14.
- Baker, M. (2010). Narratives of terrorism and security: 'accurate' translations, suspicious frames. *Critical studies on terrorism*, 3(3), 347-364.
- Baker, Mona (2006): *Translation and Conflict: A Narrative Account*. London/New York: Routledge.
- Basch, C. H., Hillyer, G. C., Meleo-Erwin, Z., Mohlma, J., Cosgrove, A., & Quinones, N. (2020). News coverage of the COVID-19 pandemic: Missed opportunities to promote health sustaining behaviors. *Infection, Disease & Health*, 25, 205-209.
- Bielsa, E. (2007). Translation in global news agencies. *Target. International Journal of Translation Studies*, 19(1), 135-155.
- Bolouri, K., & Bolouri, M. (2020). MEMRI's Narrative of Iran in the Context of Current US-Iran Tensions. *Journal of Language and Translation*, 9(4), 67-75.
- de Wit, L., van Straten, A., Lamers, F., Cuijpers, P., & Penninx, B. (2011). Are sedentary television watching and computer use behaviors associated with anxiety and depressive disorders?. *Psychiatry Research*, 186(2-3), 239-243.
- Depoux, A., Martin, S., Karafillakis, E., Preet, R., Wilder-Smith, A., & Larson, H. (2020). The pandemic of social media panic travels faster than the COVID-19 outbreak, *J Travel Med*, 27(3), 1-2.
- Fu, K. W., & Zhu, Y. (2020). Did the world overlook the media's early warning of COVID-19? *Journal of Risk Research*, 1-5.
- Gralinski, L. E., & Menachery, V. D. (2020). Return of the Coronavirus: 2019-nCoV. *Viruses*, 12(135):1-8.
- Gu, E. and L. Li (2020). "Crippled community governance and suppressed scientific/professional communities: a critical assessment of failed early warning for the COVID-19 outbreak in China." *Journal of Chinese Governance*, 5(2), 160-177.
- Hagström, L., & Gustafsson, K. (2019). Narrative power: how storytelling shapes East Asian international politics. *Cambridge Review of*

- International Affairs*, 32(4), 387-406.
- Harding, S. A. (2012). "How do I apply narrative theory?": Socio-narrative theory in translation studies. *Target. International Journal of Translation Studies*, 24(2), 286-309.
- Hussein, J. (2020). COVID-19: What implications for sexual and reproductive health and rights globally?. *Sexual and Reproductive Health Matter*, 28(1), 1-3.
- Jin, Y., Pang, A., & Cameron, G. T. (2010). The role of emotions in crisis responses: Inaugural test of the integrated crisis mapping (ICM) model. *Corporate Communications: An International Journal*, 15(4), 428-452.
- Kaniklidou, T. (2018) News Translation and Globalization: Narratives on the Move. In *Translation, Globalization and Translocation* (Ed. G. Godev). Switzerland: Palgrave Macmillan.
- Labov, W. (1997). Some further steps in narrative analysis. *Journal of Narrative and Life History*, 7, 395-415.
- Latif, F., Bashir, M. F., Komal, B., & Tan, D. (2020). Role of electronic media in mitigating the psychological impacts of novel coronavirus (COVID-19). *Psychiatry Research*, 289, 113041.
- Nord, C. (1997) *Translating as a Purposeful Activity*, Manchester, St. Jerome.
- Parnell, D., Widdop, P., Bond, A., & Wilson, R. (2020). "COVID-19, networks and sport." *Managing Sport and Leisure*, 1-7.
- Pennycook, G., McPhetres, J., Zhang, Y., Lu, J. G., & Rand, D. G. (2020). Fighting COVID-19 misinformation on social media: Experimental evidence for a scalable accuracy-nudge intervention. *Psychological science*, 31(7), 770-780.
- Qi, Y., Du, C. D., Liu, T., Zhao, X., & Dong, C. (2020). "Experts' conservative judgment and containment of COVID-19 in early outbreak." *Journal of Chinese Governance*, 5(2), 140-152.
- Qin, B. and M. Zhang (2018). "Reframing translated news for target readers: a narrative account of news translation in Snowden's discourses." *Perspectives* 26(2): 261-276.
- Rezaei Panah, A., & Hajilou, M. H. (2014). Investigating the Role of Israeli Medias in the Reproduction of Zionism Racism Ideology. *Political Strategic Studies*, 2(5), 163-196.
- Somers, M. (1997) "Deconstructing and reconstructing class formation theory: Narrativity, relational analysis, and social theory." in Hall, J. R. (ed.) *Reworking class*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Somers, M. R. and G. D. Gibson (1994) "Reclaiming the epistemological other: narrative and the social constitution of identity." In Calhoun, C. (ed.) *Social Theory and the Politics of Identity*. Blackwell,

- Cambridge.
- Talebinejad, M. R., and Shahi, M. (2017). The labyrinth of ethics in journalistic translated discourse. *Babel*, 63(1), 89-108.
- Tymoczko, M. (2007). *Enlarging translation, empowering translators*. Manchester, UK: St. Jerome Publishing.
- Vuorinen, E. (1995). "News translation as gatekeeping" in M. Snell-Hornby, Z. Jettmarová and K. Kaindl (eds), *Translation as Intercultural Communication*, Amsterdam-Philadelphia, John Benjamins, 161-172.
- Wang, Y., Di, Y., Ye, J., & Wei, W. (2020). Study on the public psychological states and its related factors during the outbreak of coronavirus disease 2019 (COVID-19) in some regions of China. *Psychology, Health & Medicine*, 1-10.
- Whitebrook, M. (2001). *Identity, Narrative and Politics*. London and New York: Routledge.
- Whooley, O. (2006). The political work of narratives: A dialogic analysis of two slave narratives. *Narrative Inquiry*, 16(2), 295-318.

استناد به این مقاله: لطیفی شیرجینی، مهدی، افروز، محمود. (۱۴۰۲). رسانه‌های خبری و بررسی عاملیت مترجمین مطبوعاتی در بازتعریف روایی از بیماری کرونا در ایران، فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین، ۹(۳۵)، ۳۱۹-

DOI: 10.22054/nms.2022.55222.1044 ۳۴۷

New Media Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License..

